

EURÓPSKA ÚNIA
EURÓPSKY FOND
REGIONÁLNEHO ROZVOJA

METODIKA VÝBERU TURISTICKÝCH ATRAKCIÍ POĽSKO-SLOVENSKEHO POHRANIČIA

Vypracované v rámci projektu: „Turistickí partneri v Beskydoch“
Číslo projektu: WTSL.02.01.00-24-028/08

realizovaného v rámci programu cezhraničnej spolupráce
Poľsko-Slovenská republika 2007-2013

Turzovka, 2012

Projekt je spolufinancovaný Európskou úniou z prostriedkov Európskeho fondu regionálneho rozvoja a štátnym rozpočtom v rámci programu cezhraničnej spolupráce Poľsko- Slovenská republika 2007-2013

Turistickú atraktivitu je možné zdefinovať ako vlastnosti danej oblasti alebo daného miesta, vyplývajúce zo skupiny vlastností prírodného prostredia alebo iných, ktoré rozhodujú o ich atraktivite pre turistov. O stupni turistickej atraktivity danej oblasti alebo daného miesta môže rozhodovať veľa činiteľov. Medzi najdôležitejšie z nich patria:

- a.) Turistická hodnota
- b.) Turistické využitie
- c.) Komunikačná dostupnosť

Turistickou atrakciou nazývame objekt alebo udalosť, ktoré sú predmetom záujmu zo strany turistov a ktoré priťahujú turistický ruch. Každý objekt alebo udalosť, ktoré sú turistickou atrakciou sa odlišuje nasledujúcimi vlastnosťami:

- a.) priťahuje turistov,
- b.) má jadro (nucleus), čiže vlastnosť, ktorou sa odlišuje spomedzi iných objektov alebo udalostí,
- c.) má ukazovateľ (*marker*), čiže zodpovedajúce informácie o jadre, vďaka ktorým turista vie o existencii atrakcie (napr. informačné tabule, opis v sprievodcovi alebo inej publikácii).

Existuje mnoho využívaných metód a analýz pri klasifikácii turistických atrakcií. Aby bolo možné vybrať najvhodnejšiu, je potrebné si na začiatok odpovedať na otázku, aká je cieľová skupina, ktorá bude odberateľom Beskydského pasu, v ktorom budú umiestnené objekty a aký je cieľ vzniku materiálu.

Cieľom pasu je nepochybne povzbudenie spoznávať zaujímavé objekty poľsko-slovenského pohraničia. Počas stretnutí pracovných skupín projektu bolo dohodnuté, že odberateľom pasu je „turista“ v širokom význame .

V súlade s definíciou je turistika jav priestorového pohybu ľudí, súvisiace s dobrovoľnou zmenou miesta pobytu, prostredia a životého rytmusu. Slovo turistika pochádza z francúzskeho významu *tour*, ktoré označuje výlet, cestu končiacu sa návratom na pôvodné miesto odkiaľ sa cesta začala. Existuje mnoho druhov turistiky v závislosti od kritérií, ktoré si vyberieme. Ak vezmeme do úvahy počet účastníkov, hovoríme o individuálnej a skupinovej turistike. Školská, študentská turistika, alebo turistika seniorov je príklad rozdelenia

vzhľadom na vek účastníkov. Vzhľadom na druh dopravného prostriedku, odlišujeme automobilovú turistiku, cykloturistiku, karavánov turistiku, železničnú turistiku, leteckú, pešiu a na koni. Pokiaľ ide o čas pobytu, môžeme hovoriť o krátkodobej a dlhodobej turistike. Rovnako môžeme urobiť klasifikáciu vzhľadom na obdobie výjazdov a tak odlíšiť zimnú a letnú turistiku. Pokiaľ ide o spôsob organizácie výjazdu, hovoríme o organizovanej a neorganizovanej turistike. A pokiaľ ide o typ používaného turistického vybavenia, hovoríme o lyžiarskej turistike, kajakovej alebo horolezeckej turistike.

Pas má súvisieť so všetkými druhmi uvedenej turistiky. Vzhľadom na to by mali byť do pasu vybrané rôznorodé miesta, spĺňajúce uvedené kritéria. Kritéria pre tieto objekty môžu byť splnené spoločne alebo samostatne.

1. Návšteva objektov je možná ako individuálnym turistom, tak aj organizovanou skupinou turistov
2. Ponuka má byť zameraná pre deti, študentov a seniorov
3. Ponuka by mala vytvárať podmienky pre krátkodobý ale aj dlhodobý pobyt
4. Objekty by mali byť prístupné návštevníkom v lete aj v zime

Základom pre výber turistických atrakcií boli hlavne turistická hodnota a najmä:

- a.) Podmienky prírodného prostredia, ako tvar územia, geológia, klimatické podmienky, voda, ochrana prírody
- b.) Antropogénne hodnoty (pamiatky, kultové miesta, pamiatkové urbanistické zoskupenia, kultúrne, krajinný charakter vidieka)

Ďalším prvkom, ktorý je potrebné brať do úvahy je turistické využitie, čiže ubytovacie kapacity a gastronómia, turistická informácia o objekte v širokom zmysle (sprievodcovia, letáky, turistické označenie), turistická infraštruktúra/rekreačná (turistické trasy, vleky, kúpaliská, zábavné parky a pod.), a doplnková turistická infraštruktúra (banky, zdravotné strediská, siete a média, kiná, múzeá, amfiteátre, festivaly, divadlá, koncerty).

Ďalším prvkom bola komunikačná dostupnosť. Pri hodnotení komunikačnej dostupnosti objektu boli brané do úvahy ľahkosť, s akou je možné sa dostať do daného miesta, t.j. počet, frekvencia a druhy dopravných prostriedkov, ktoré je možné využiť.

Pri výbere je potrebné zobrať do úvahy aj rôznorodosť objektov podľa predpokladov metodiky výberu turistických atrakcií podľa J. Swabrooka, ktorý definuje štyri základné skupiny atrakcií, t.j.:

- a.) prírodné turistické atrakcie,
- b.) diela vytvorené človekom, ale pre iný účel ako pritiahnutie turistov, ktoré sa časom stali samé atrakciami,
- c.) miesta navrhnuté, vybudované od základov ako atrakcie
- d.) kultúrne, športové, náboženské podujatia, festivaly, olympijské hry a pod.

V súlade s uvedenými predpokladmi vznikne pre poľskú aj slovenskú stranu samostatný zoznam navrhnutých objektov, z ktorých cezhraničná skupina vyberie 30, ktoré budú umiestnené v Beskydskom pase .